

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 września 2015 r.

Sąd Rejonowy w Pruszkowie, Wydział III Rodzinny i Nieletnich

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Mirosław Barszcz

Protokolant: protokolant sądowy – stażysta Anna Niedbalska

po rozpoznaniu w dniu 11 września 2015 r. w Pruszkowie

na rozprawie

sprawy z powództwa A. B. (1)

przeciwko A. C. (1)

o alimenty

powództwo oddala.

UZASADNIENIE

W dniu 27 lutego 2015 r. A. B. (1) wniósł do Sądu Rejonowego w Pruszkowie powództwo o zasądzenie od jego córki A. C. (1) na rzecz powoda alimentów w wysokości 450 zł miesięcznie. W uzasadnieniu podał m.in., iż jest rencistą od (...)r., jest całkowicie niezdolny do pracy. Całe życie tylko on ponosił finansowe koszty utrzymania córki płacąc alimenty, płaciła w jego imieniu jego matka emerytka i płacił też przez pewien czas alimenty fundusz alimentacyjny. Matka A. całe życie uchylała się od obowiązku pokrycia 50 % utrzymania dziecka, zadowalała się tylko alimentami powoda, za które żyją wspólnie. Córka nie żyje na tej stopie finansowej jak powinna gdyby jej matka raczyła pójść do pracy i zarobić na samą siebie. Córka A. ma obecnie 23 lata, jest osobą dorosłą. Mimo, iż obowiązek alimentacyjny powoda ustał w 2011 r. komornik nadal ściąga zaległe alimenty z renty powoda. Jeżeli ze względu na zadłużenie wobec córki powód będzie mógł ją spłacić przyznanymi alimentami wtedy nie będzie płacić na 23 letnią córkę (k. 3-4).

A. B. (1) w toku całego procesu do chwili zamknięcia rozprawy popierał powództwo i wnosił o zasądzenie od pozwanej na jego rzecz alimentów w kwocie 450 zł miesięcznie począwszy od dnia wniesienia powództwa (k. 31, k. 66).

A. C. (1) nie uznała powództwa i wносиła o jego oddalenie w całości (k. 19).

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

A. B. (1) ma 49 lat, z zawodu jest (...). Mieszka z matką w P. w mieszkaniu z (...), co do którego koszty wynoszą około 675 zł miesięcznie, w tym czynsz 606,77 zł, wywóz śmieci 22 zł, energia 46,41 zł. Jest rencistą, od (...) r. pobiera rentę z tytułu niezdolności do pracy. Świadczenie z tego tytułu według stanu na 25 lutego 2015 r. wynosi 1045,48 zł brutto miesięcznie. Poza tym A. B. (1) nie posiada innych dochodów. Okresowo do dnia (...) r., zgodnie z orzeczeniem lekarza orzecznika ZUS, został on uznany całkowicie niezdolnym do pracy. Jest on osobą niepełnosprawną w stopniu (...). Orzeczenie o stopniu niepełnosprawności zostało wydane do dnia (...) r. A. B. (2) leczy się (...), pozostaje pod opieką (...), był uprzednio (...). Toczy się przeciwko niemu postępowanie egzekucyjne z tytułu alimentów na córkę A. C. (1), ze świadczenia rentowego potrącana jest kwota 468,16 zł miesięcznie, do wypłaty pozostaje mu 422,23 zł

miesięcznie. Posiada zaległości z tytułu zapłaty alimentów na rzecz likwidatora funduszu alimentacyjnego oraz na rzecz córki, które na dzień 02 marca 2015 r. na rzecz likwidatora wyniosły w 22318,37 zł, zaległość z tytułu zaliczki alimentacyjnej wyniosła 857 zł, zaległość na rzecz córki A. C. (1) wyniosła 18870,16 zł. A. B. (1) nie posiada majątku - nie jest właścicielem nieruchomości ani ruchomości większej wartości. Nie utrzymuje kontaktu z córką od 10 lat, nie uczestniczył w jej wychowaniu, nie interesował się jej losem, nie dbał o jej zdrowie, edukację. Nie ma nikogo na utrzymaniu. Korzysta ze wsparcia finansowego swojej matki, która pobiera emeryturę w kwocie 1600-1800 zł miesięcznie.

Prawomocnym wyrokiem z dnia 10 listopada 2011 r. w sprawie III RC 93/11 Sąd Rejonowy w Pruszkowie ustalił, iż obowiązek alimentacyjny A. B. (1) wobec córki A. C. (1) ustalony ostatnio wyrokiem Sądu Rejonowego w Wałbrzychu z dnia 7 grudnia 2009 r. w sprawie IV C 822/09 w kwocie 450 zł miesięcznie wygasł z dniem 31 sierpnia 2011 r.

A. C. (1) ma 23 lata, jest córką A. B. (1). Posiada wykształcenie (...), nie ma matury. Mieszka w M. z małoletnią córką i matką, która leczy się na liczne schorzenia takie jak (...). A. C. (1) pokrywa połowę opłat za mieszkanie. Utrzymanie mieszkania wynosi około 420 zł, w tym 219, 75 zł miesięcznie (w tym czynsz, woda, ścieki), energia około 120 zł miesięcznie, wywóz nieczystości stałych 49,10 zł, opłata za odbiór odpadów komunalnych 30 zł. Nie pracuje. Zgodnie z orzeczeniem lekarza orzecznika ZUS z dnia (...) r. została uznana osobą całkowicie niezdolną do pracy do dnia (...) r. A. C. (2) obiera rentę socjalną w kwocie 643 zł netto miesięcznie (wysokość za marzec 2015 r.), poza którą innych dochodów nie ma, a która przysługuje jej do 30 września 2015 r. Leczy się na (...), cierpi na (...), leczy się (...), potrzebuje pomocy innej osoby w codziennym funkcjonowaniu. Stale przyjmuje leki, na które wydatkuje około 80 zł miesięcznie, wydatkuje też na leki dodatkowe kwotę 100 zł. W 2014 roku wykazała dochód brutto w kwocie 8489,74 zł. Nie pozostaje w związku małżeńskim, jest panną. Ma sześciolletnią córkę, która została umieszczona w rodzinie zastępczej w osobie jej matki. A. C. (1) nie posiada żadnego majątku, nie ma też zadłużenia. Nie otrzymuje żadnych kwot tytułem zaległych alimentów. Nie ma żadnego kontaktu z ojcem, który od wielu lat nie uczestniczył w jej życiu.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o następujące dowody: kopię zaświadczenia lekarskiego k. 5; kopię informacji z ZUS k. 6; kopię orzeczeń lekarza orzecznika ZUS k. 7 i k. 23, orzeczenie o stopniu niepełnosprawności k. 8, kopię zaświadczenia z ZUS k. 9, zaświadczenie z ZUS k. 10, zaświadczenia k. 21-22, zaświadczenie k. 24, kopie dowodów wpłat k. 25, kopię zaświadczenia lekarskiego k. 26, informacje - stan sprawy egzekucyjnej k. 29, przesłuchanie A. B. (1) k. 31-32, protokół k. 34, przesłuchanie A. C. (1) k. 52, k. 53, protokół k. 54, wyrok k. 84 akt III RC 93/11.

Sąd oddalił wniosek dowodowy powoda o przesłuchanie w charakterze świadka komornika sądowego oraz o zwrócenie się do Urzędu Skarbowego w W., albowiem okoliczności sporne zostały dostatecznie wyjaśnione stosownymi dokumentami, w tym stanie rzeczy dopuszczenie zawnioskowanych dowodów było zbędne.

Sąd oddalił wniosek dowodowy o zwrócenie się do ośrodka pomocy społecznej oraz wnioski o zobowiązanie matki pozwanej A. C. (3) do przedłożenia świadectw pracy, albowiem okoliczności na które miałyby być przeprowadzone zawnioskowane dowody nie mają znaczenia dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy.

Ustalenia Sądu znajdują uzasadnienie we wszystkich przeprowadzonych dowodach, które zostały powołane przy ustalaniu podstawy faktycznej w niniejszej sprawie. Jakkolwiek niektóre z dokumentów zostały złożone w kserokopiach, to jednak nic nie wskazuje na to, by ich treść nie odzwierciedlała wiernie treści dokumentów oryginalnych. Podnieść też należy, że strony wiarygodności i mocy dowodowej tych dowodów nie kwestionowały.

Sąd uznał za wiarygodne zeznania stron, w szczególności zeznania pozwanej zarówno w zakresie jej możliwości zarobkowych i majątkowych, jak i w zakresie określającym jej relacje osobiste z powodem. Są one logiczne i spójne.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Stosownie do treści przepisu art. 128 kro obowiązek dostarczania środków utrzymania, a także w miarę potrzeby środków wychowania (obowiązek alimentacyjny) obciąża krewnych w linii prostej oraz rodzeństwo. Zgodnie z art. 129

§ 1 kro w pierwszej kolejności do alimentacji zobowiązani są zstępni osoby uprawnionej, następnie wstępni na końcu zaś rodzeństwo.

Zgodnie zaś z treścią przepisu art. 132 kro obowiązek alimentacyjny zobowiązanego w dalszej kolejności powstaje dopiero wtedy, gdy nie ma osoby zobowiązanej w bliższej kolejności albo gdy osoba ta nie jest w stanie uczynić zadość swemu obowiązkowi lub gdy uzyskanie od niej na czas potrzebnych uprawnionemu środków utrzymania jest niemożliwe lub połączone z nadmiernymi trudnościami. Przepis art. 133 kro zaś stanowi, że poza przypadkiem obowiązku świadczeń alimentacyjnych rodziców względem dziecka uprawniony do świadczeń alimentacyjnych jest tylko ten, kto znajduje się w niedostatku. Art. 135 kro wskazuje, że zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego.

Przepis art. 144¹ kro stanowi, iż zobowiązany może uchylić się od wykonania obowiązku alimentacyjnego względem uprawnionego, jeżeli żądanie alimentów jest sprzeczne z zasadami współżycia społecznego.

Pozwana A. C. (1) jest córką powoda, który nie pozostaje w związku małżeńskim, a zatem jest osobą zobowiązaną do alimentacji powoda w pierwszej kolejności.

Dla rozstrzygnięcia rozpoznawanej sprawy decydujące znaczenie miało zatem ustalenie czy A. B. (1) znajduje się w stanie niedostatku.

Przepis art. 133 § 2 kro stanowi bowiem, iż poza wypadkiem określonym w § 1 tegoż przepisu uprawnionym do świadczeń alimentacyjnych jest tylko ten, kto znajduje się w niedostatku.

W orzecznictwie przyjmuje się, że o niedostatku należy mówić nie tylko wówczas, gdy uprawniony nie posiada żadnych środków utrzymania, ale także wtedy, gdy uprawniony nie ma możliwości zarobkowych i majątkowych pozwalających na pełne zaspokojenie jego usprawiedliwionych potrzeb, a jeżeli uprawniony jest chory, tak jak ma to miejsce w przypadku powoda, do potrzeb tych należy zaliczyć również lekarstwa. Jednak co do zasady każdy człowiek winien zaspokajać własne potrzeby przede wszystkim z własnych środków. A zatem za znajdujące się w niedostatku należy uznać osoby, które nie mogą własnymi siłami zaspokoić usprawiedliwionych potrzeb, w szczególności te, które nie posiadają własnych środków w postaci wynagrodzenia za pracę, emerytury czy renty ani też dochodów z własnego majątku.

Z zebranego materiału dowodowego wynika, iż powód jest całkowicie niezdolny do pracy, posiada rentę w wysokości około 1045,48 zł brutto miesięcznie - około 890,48 zł netto miesięcznie, poza którą innych dochodów nie ma. Mieszka z matką, opłaty mieszkaniowe wynoszą około 675 zł miesięcznie. Boryka się z problemami zdrowotnymi, pozostaje pod stałą opieką lekarską, przyjmuje leki. Wszystko powyższe skutkowało oceną, iż świadczenie rentowe którym dysponuje powód wprawdzie jest świadczeniem niskim, ale pozwalałoby powodowi na skromne zaspokojenie jego podstawowych usprawiedliwionych potrzeb, gdyby nie okoliczność, iż renta podlega potrąceniom z tytułu toczącej się przeciwko niemu egzekucji komorniczej. To sprawia, że faktycznie A. B. (1) otrzymuje kwotę 422,23 zł netto miesięcznie, która nie wystarcza na pokrycie jego kosztów utrzymania. Ta okoliczność wyłącznie nie może jednak uprawniać powoda do alimentowania go przez córkę. Zasądzenie bowiem alimentów od pozwanej na rzecz powoda oznaczałoby w istocie, iż na nią zostałby przerzucony ciężar spłaty zadłużenia ciążącego na powodzie z tytułu niezapłaconych przez niego alimentów na rzecz pozwanej. Takie rozstrzygnięcie w ocenie Sądu jest niedopuszczalne. Biorąc pod uwagę, iż obecna sytuacja jest przez powoda zawiniona nie można uznać, iż znajduje się w stanie niedostatku i dlatego też nie może być alimentowany przez pozwaną.

Wszakże stan niedostatku jest elementem niezbędnym, który nie został wykazany, ale również niewystarczającym do ewentualnego uwzględnienia powództwa. Wyznacznikiem bowiem obowiązku alimentacyjnego zobowiązanego w dalszej kolejności są zgodnie z ogólnymi regułami jego możliwości zarobkowe i majątkowe, które są górną granicą świadczeń alimentacyjnych. Należy stwierdzić, że przez ustawowe określenie „możliwości zarobkowe i majątkowe” rozumie się nie tylko zarobki i dochody rzeczywiście uzyskiwane ze swojego majątku, lecz te zarobki i dochody, które

osoba zobowiązana do alimentacji może i powinna uzyskiwać przy dołożeniu należytej staranności i przestrzeganiu zasad prawidłowej gospodarki oraz stosownie do swoich sił umysłowych i fizycznych.

Przechodząc do oceny możliwości zarobkowych i majątkowych A. C. (1) należy wskazać, iż Sąd Rejonowy nie miał żadnych wątpliwości co do tego, iż nie pozwalają one na zasądzenie alimentów na rzecz powoda. Pozwana bowiem podobnie jak powód jest osobą całkowicie niezdolną do pracy, boryka się z problemami zdrowotnymi, pozostaje pod stałą opieką lekarską, przyjmuje leki. Pobiera rentę w kwocie znacznie niższej niż jej ojciec, poza którą innych dochodów nie posiada. Pozwana ma sześciolletnią córkę, która wprawdzie jest w rodzinie zastępczej u jej matki, która ją utrzymuje, to jednak nie zwalnia A. C. (1) z obowiązku alimentacyjnego ciążącego na niej wobec córki. Obowiązek alimentacyjny pozwanej wobec jej córki wyprzedza jej obowiązek alimentacyjny wobec ojca. Wszystko powyższe skutkowało oceną, iż po stronie pozwanej brak jest przesłanek pozwalających na choćby częściowe uwzględnienie powództwa.

Powód nie może skutecznie uzasadniać zgłoszonego powództwa okolicznością, iż matka pozwanej, w jego odczuciu, nieprawidłowo wywiązywała się z ciążącego na niej obowiązku alimentacyjnego. Także zarzuty kierowane pod adresem D. C. odnoszące się do uchylania się przez nią od pracy zarobkowej nie mają żadnego wpływu na rozstrzygnięcie rozpatrywanej sprawy.

Na zakończenie zasadność żądania A. B. (1) została przez Sąd Rejonowy przeanalizowana także przez pryzmat jego zgodności z zasadami współżycia społecznego. W sytuacji gdyby uznać zasadność istnienia obowiązku alimentacyjnego pozwanej w stosunku do powoda należy wskazać, iż w obecnym stanie prawnym dla powstania obowiązku alimentacyjnego nie wystarczy jedynie wykazanie istnienia określonej prawem relacji rodzinno-prawnej, istnienia po stronie żądającej alimentów istnienia stanu niedostatku. Istnienie obowiązku alimentacyjnego zobowiązanego względem uprawnionego zależy bowiem również od tego, czy żądanie przez uprawnionego świadczeń alimentacyjnych od zobowiązanego może być uznane za odpowiadające zasadom współżycia społecznego. W odpowiedzi na pozew A. C. (2) podniosła, iż pozwany nigdy nie poczuwał się do obowiązku łożenia na jej utrzymanie, ukrywał się by nie płacić. Należy więc brać pod uwagę kwestię wzajemnych stosunków między osobami uprawnionymi i zobowiązanymi do alimentacji, ich ewentualne konflikty i niewłaściwe postępowanie uprawnionego.

W rozpoznawanej sprawie Sąd doszedł do przekonania, iż żądanie powoda nie zasługuje na ochronę także z powodu sprzeczności z zasadami współżycia społecznego. W sprawie zostało bowiem ustalone, iż powód nie uczestniczył w wychowaniu pozwanej, nie interesował się jej losem, nie wywiązywał się z ciążącego na nim obowiązku alimentacyjnego, przez wiele lat nie utrzymywał z córką żadnych kontaktów. W tym stanie rzeczy uzasadnione wydaje się przekonanie, iż postępowanie A. B. (1) wobec córki narusza zasady prawidłowego współżycia w rodzinie, a tym samym szerzej pojęte zasady współżycia społecznego.

Z wszystkich wyżej podniesionych względów, Sąd Rejonowy doszedł do przekonania, iż powództwo A. B. (1) nie zasługuje na uwzględnienie i dlatego też na podstawie art. 128 kro i art. 144¹ kro orzekł jak w sentencji.